

Před stoletím zemřel zakladatel národopisu František Bartoš
Skóre: 0.85
Název zdroje: Slovácké noviny - týdeník
Datum vydání: 16.08.2006
Nadpis: Před stoletím zemřel zakladatel národopisu František Bartoš
Strana: 4
Rubrika: Kukátko
Oblast: Regionální časopisy - Olomoucký a Zlínský kraj
Zpracováno: 16.08.2006 05:32
Identifikace: PZGA20060816010011
Klíčová slova: Bartoše (3x), Bartošovým

V červnu letošního roku uplynulo sto let od úmrtí Františka Bartoše, který je považován za zakladatele naší etnografie. Narodil se 16. března v Mladcové na Zlínsku. Za svízelných existenčních podmínek studoval na gymnáziu v Olomouci a na univerzitě ve Vídni. Badatelskou houževnatost studenta rozvíjel jeho univerzitní učitel Alois Vojtěch Šembera, který v něm probudil snahu prospět vlastní prací národním i slovanským zájmům. Byť jako středoškolský pedagog zanechal po sobě významné práce z oblasti výuky českého jazyka (byl autorem více než desítky učebnic a příruček, které pozvedly úroveň výuky českého jazyka na středních školách), je dnes znám především jako folklorista, etnograf a dialektolog. Ve svých národopisných monografiích podal souhrnný pohled na způsob života a kulturu venkovského lidu na Zlínsku, Valašsku, moravských Kopanících a Podluží. Nepřekonaným Bartošovým dílem je spis o moravských nářečích Dialektologie moravská. Zapisoval a sbíral lidové písně. Jen v třetí a nejobsáhlejší sbírce, kterou vydal společně s Leošem Janáčkem, je jich uvedeno více než dva tisíce. Jeho dílo patří k živému národnímu dědictví. Zemřel 11. 6. 1906. Práce Františka Bartoše přinášejí veliké množství materiálu zejména pro folklorní soubory a muziky. Proto je začalo v reedici vydávat Muzeum jihovýchodní Moravy a Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíně. Dosud vyšla sbírka Moravské lidové písně, studie Moravský lid, Lid a národ a Naše děti.

O kroji

Svůj domácí, samorostlý kroj mívala ještě před dvacíti patnácti léty každá krajina, každé bývalé panství naší krásné vlasti Moravské. Avšak "hanumanskému" duchu naší doby, který parou o to pracuje, aby všecku rozmanitost, všecku poesii a zbytečnou krásu s povrchu zemského vyhladil a všecko lidstvo v ošumělou kazajku všední prozaické jednotvárnosti oděl, podařilo se již šťastně v přemnohých krajinách naší vlasti strhati s lidu krásný, svěčný kroj národní a obléci jej v uniformu kroje, kterémuž věru neukřivdíme, nazveme-li jej - trhanským. Duch "hanumanský" u nás ode dávna bují; již dávným předkům našim vytýkali mravokárci, že se ve všem opičí po cizině. "Vzdělanost" kupovala se u nás ode dávna a kupuje posud za nesmírnou cenu, za ztrátu vlastní úsoby a národní bytosti. ... Tak ze vší té lahodné rozmanitosti krásných a nádherných krojů národních nezbude nám pomalu než jednotvárná ošumělost obecného kroje trhanského. A s krojem národním mizejí naše krásné písně, hynou krásné zvyky a ryzí, dobré mravy, hynou domácí nářečí, ba i národní jazyk. Nyní národní kroj v neporušené celosti drží se už jenom na Moravském Slovensku od Uh. Brodu po Břeclavu. Ani tu ovšem národní kroj netrvá v nějaké stuhlé, neměnné způsobě, ale všecky změny, jež móda přináší, upravují se přiměřeně a lahodně k dosavadnímu kroji národnímu. Hledíc k takovýmto změnám módním, "pravdodatnou" osadou pro daleké okolí jsou Milovice na Kyjovsku, jimž se odtud ne neprávem dostalo jména "slovenského Parýza".

1892

Regionální časopisy - Olomoucký a Zlínský kraj Zpracovatel: Anopress IT a.s.